

Anyám dugig töltötte a hangpostafiókom az alatt a másfél óra alatt, amíg az óráam tartott azon a délelőttön. Álvaro, drágám, anyád vagyok, ne felejtse el odaadni Lisettének a kertész pénzét; Álvaro, fiam, legyen eszedbe elhozni a postát, nehogy ott hagyod, amilyen feledékeny bírsz lenni; Álvaro, figyelj, amikor felveszed a postát, nézd át alaposan, és dobj ki mindent, ami csak reklám, kérek, nem vagyok most alkalmas ilyen ostobaságokkal foglalkozni; Álvaro, fiam, ahelyett, hogy valamit bekapnál csak úgy sebtében az egyetemi büfében, isten tudja, mit adnak ott nektek, kérd meg Lisettét, hogy üssön össze neked valamit otthon, tudod, milyen keze van a főzéshez; Álvaro, hívjál, amikor elindulsz a La Moralejából, nehogy épp akkor menjek a nővéreddel vásárolni vagy sétálni vagy akármi... Kitöröltem az összes üzenetet, mielőtt elindultam volna az egyetemről, miközben a büfepult előtt vártam, hogy kihozzák a sört meg a két sült húsos szendvicset, a ház specialitását, mely híres volt az egész Autónoma egyetemen, ugyan a rossz nyelvek azt beszélték, hogy azért ilyen ízletes, mert a szakácsnő soha nem mossa el a rostélyt, aztán hagytam Mai hangpostáján egy üzenetet, mert kettőnk közül ő volt a feledékeny, hogy emlékeztessenem, aznap délután nem tudok elmenni az iskolába a fiunkért, mert rám került a sor, hogy, anyám szavaival, „beugorjak körülnézni a házba”.

Alig kevesebb mint egy hónap telt el apám halála óta, és könnyen levonhattam a következtetést, hiszen ezzel a feladattal már megbízta két bátyámat, szigorúan születési sorrendben, lánytestvéreimet szokása szerint kihagyva. Nem tudtam, mit érezhettek ők, mikor visszatértek a házba, mely elkerülhetetlenül őrizte még apa nyomát, őrizték a dolgozószobája íróasztalán elrendezett tárgyak, kedvenc fotelja a tévé előtt, mely talán még pontosan abban a szögben állt, a fogkeféje a fürdőszobában, nem tudtam, mert a gyásznak még ebben a befelé forduló, nagylelkű szakaszában voltunk, amikor mindenki igyekszik nem terhelni a többieket saját fájdalommal, és elvár-

ja, hogy őt is megkímélik az arányosan kijutó idegen fájdalomtól. Szinte minden délután beugrottunk anyámhoz egy rövid időre, és ezért sokkal gyakrabban találkoztunk, mint ahogy jó ideje szoktunk, de hallgatóságos és szigorú egyezségünket betartva, kerültük felnőttkorunk éveinek közelebb, de széteső emlékeit, és inkább az együtt töltött gyerekkor közös élményeit választottuk, melyek édesebbek voltak, és könnyebben emészthetők mindenki számára.

Békeidőben jól kijöttem minden testvéremmel, amikor semmilyen külső ellentét nem zavarta banális beszélgetéseinket az időjárásról, a fociról és a gyerekekről, a heti egyszeri közös ebéd minimálisra szorító, kényelmes rutinjában, ahonnan mindig hiányzott valaki. De az utóbbi idők nem voltak békések, és néhány családi ebéd, a gyerekek születésnapja, sőt 2003 szeptemberének óriási veszekedésbe torkollott, áttörve a korlátot, amit apám politikai viták iránt érzett viszolygása jelentett, és az egész országot átható feszültség kisebb léptékben, de nálunk is jelentkezett. Apám ebédlőjében ugyanúgy álltak fel a politikai erők, mint a parlamentben. A jobboldal abszolút többségben volt, de a baloldal, feleségem, sógorom, Adolfo és én, szenvedélyes volt, és harcra kész, Angélica nővérem passzív és szinte mindig néma támogatásával. Kölcsönösen szívtottuk radikális álláspontunkat, olyannyira, hogy én, aki évekkal ezelőtt csak Fernando barátom kedvéért léptem be a szakszervezetbe, és inkább ösztöneim, mint szükségleteim irányították politikai nézeteimet, azon kaptam magam, hogy hallgatóim előtt a kormány ellen szónokolok, még mielőtt meghirdették volna 2002-ben az általános sztrájkot, és saját ékes szólásom ráadásul meg sem lepett. Háborús idők voltak, és ugyan az összeütközés jelképes és eszmei szinten zajlott, a szükség kiélezte ösztöneinket. Az enyém pengeélesen villogott 2005 márciusának első napján, amikor apánk halála az ötünk között megoszló szenvedés pillanatragasztójával egyesítette gyermekeit, de azonnal látszódni kezdtek az illesztések, a régi és új repedések, melyek még érzékenyebben reagáltak az alkalom szülte ragasztóanyag szerkezetére.

Ahogy az szinte minden nagy családra igaz, a miénk is kezdetektől fogva két klasszikus csoportra oszlott, voltak a nagyok, Rafa, Angélica és Julio, és a kicsik, azaz Clara és én. Az aprócska részlet, hogy míg Claránál öt évvel vagyok idősebb, Julio és köztem egy évvel kevesebb van, soha nem számított, de az idő múlásával más keresztirányú tényezők nyertek fontosságot, melyek függőleges megosztottságunk vízszintesekkel egészítették ki, bonyolult grafikont rajzolva mindenki számára, kivéve engem.

Rafa és Julio együtt dolgoztak. Apám kívánságát teljesítették mindketten, aki elsőszülöttjének azt javasolta, végezzen üzleti tanulmányokat, a másodikat pedig a jogi egyetem felé irányította, és úgy tervezte, én majd építész leszek, hogy három fia közt megoszthassa cégeinek alapvető feladatait. Amikor megmondtam neki, hogy nincs kedvem építészettel tanulni, és inkább fizika szakra megyek, akkor nagy meggyőző erővel ecsetelte nekem tervének előnyeit, de soha nem hányt szememre választásomat, ami nem akadályozta meg, hogy ne legyen még sokáig büntudatom, amiért csalódságot okoztam neki. Angélica pályaválasztásának, aki orvos lett elsőként egy egészségügyben járatlan családban, sokkal jobban örült, Clara állhatatlansága pedig, aki két egyetemet is elkezdett, de egyiket sem fejezte be, már túl idősen érte ahhoz, hogy haragudni tudjon.

A szoros szakmai összetartozással szemben, mely egyetemi éveik óta egy platformra helyezte bátyáimat, nővérem és húgom szép lassan kizárólag nemükre alapozott szövetséget kovácsolt, mely egyre könnyedebben ívelte át a tizenegy év korkülönbséget. Másrészt Angélica és Julio mindketten elváltak és újra megházasodtak, és mindkettőjüknek született gyereke mindkét házasságból. Ami pedig Rafát és Clarát illeti, csak egyszer házasodtak, de a miénknél magasabb társadalmi rétegből, Isabel sógornőm hiába volt arisztokrata mind apai, mind anyai ágon, a családi vagyon nagysága eléggé elhomályosította a nemesi nevek ragyogását.

Én viszont egyre inkább kívül maradtam a különböző családi históriákon. Nem az apai vállalkozásban dolgoztam, utolsónak házasodtam meg, első és egyetlen esküvőm polgári esküvő volt, feleségem madridi köztisztviselő, sima középosztálybeli családból, és fiam lett szüleim egyetlen unokája, aki állami iskolába járt. Ráadásul az egyetlen baloldali szavazó Carrión voltam, míg Angélica, a tökéletes nő, aki egy trópusi orchidea tekervényes titokzatosságával képes hozzásimulni a mellette élő férfi törzséhez, azzal kezdte a harmadik évezredet, hogy meglepetésszerűen elhagyta első férjét, egy viszonylag ostoba urológust, aki már otthagya őt néhány-szor, és rátekeredett a férfira, aki később második férje lett, egy nála sokkal okosabb, vonzó, kedves onkológusra, aki harcos ateista volt, és nálam is radikálisabb. Mióta Adolfo sógorom mellettem állt a vitákban, nővérem nehézkesen ugyan, de követte tempónkat, habár előtte soha nem érdekelt a politika, inkább csak ösztönös, véleményem szerint orvosi érdeklődést mutatott a törvény és a rend ügye iránt, amely abból állt, hogy mindenért az áldozatokat hibáztatta. Öt évvel esküvőjük után még mindig nehezen nyomta el ezt a hajlamot, de gondolom, férjét nagyon meghatotta ez az

erőlködés. Engem nem, de hálás voltam, hogy nővérem egy ilyen érdekes emberrel gazdagította a családi összejöveteleket.

Magányos álláspontom, mely egyformán messze esett mindenkiétől, lehetővé tette, hogy hasonló viszonyt tartsak fenn minden testvéremmel, azokkal is, mint Rafa és Angélica, akiket szerettem, de nem jöttem ki velük. Julio, aki kiskorában úgy tűnt, örökre arra lesz kárhóztatva, hogy csodálja és utánozza az elsőszülött fiút, lassan, de biztosan elhatárolódott ettől a szereptől, és végül egészen más ember lett belőle, mint amire számítani lehetett, megvoltak a maga egyformán erőteljes sötét és világos oldalai. Nagyon kedves, nagyon szórakoztató alak volt, imádta a gyerekeit, habár csak egy dolog érdekelt, hogy röptében a legyet is, és tudta élvezni az élet minden örömét, ami nem került pénzbe. Ugyanakkor sokkal esendőbb volt, mint Rafa, ami számomra inkább erénynek minősült, és bár sok minden el is választott minket, ha nem kevertem bele a politikát, akkor Julio volt az a testvérem, akit szinte barátomnak nevezhettem.

Clarával továbbra is különlegesen bensőséges kapcsolatam maradt azokból az évekből, amikor még mi voltunk a két kicsi, de észrevettem, hogy gyakran úgy néz rám, mint egy ufóra, mintha nem bírná felfogni, hová tűnhetett az ő Álvaro testvérekéje. Mindennek nem tulajdonítottam nagy jelentőséget, amíg apám újabb infarktust nem kapott, és a súlyos prognózis miatt egész éjjel a kórházban nem maradtunk, ahonnan sógoraim és sógornőim egyesével léptek le, míg végül egyedül maradtunk anyámmal az intenzív osztály várótermében. És akkor, talán mert nem volt mivel elütni a hosszú órákat, melyek talán elsegítik apámat másnap hajnalig, szemügyre vettem családtagjaim, és szemügyre vettem magamat köztük, és elgondolkodtam, hogy milyenek vagyunk és milyenek voltunk, a minket egyesítő és elválasztó vonásokon, azon, mi maradt meg, és mit sodort el az idő.

Apám megérte a következő napot, és még néhányat, majdnem két hetet. De attól a pillanattól kezdve anyám és testvéreim rejtélyes módon fontosak lettek számomra, szinte szükségesek, nemcsak azért, amit önmagukban jelentettek, hanem azért, amit ők őriztek belőlem. És tudtam, hogy csak a fájdalom mellékhatása, kimerült és a sürgető visszaszámlálástól túlterhelt emlékezetem mesterkedése, hogy rögzítenem kell minden dátumot, minden helyszínt, annak az embernek minden arcát, akit már nem fogunk tudni megmenteni a halál karmaiból, de se nem tudtam, se nem akartam, se nem lettem volna képes kikerülni saját csapdáimat. Apámra emlékeztem, de mindannyiunkra gondoltam, ahogy frissen kimosakodva, megfésülködve és szépen felöltözve állunk a fényképezőgép előtt a megújí-

tott nagycsaládos igazolványhoz készülők képeken, melyeket anyám a szekrény felső részében őrzött, ahol helyet kaptak a jegyzetekkel teli mappák és iskolai bizonyítványaink. Ezek futottak át a fejemen, miközben kedvetlenül vezettem, talán kicsit félve is, hogy szembesülni fogok apám hiányával, az íróasztalán hagyott tárgyakkal, a fotellal a tévé előtt, és talán fogkeféjével is, vagy ami még félelmetesebbnek tűnt, annak húlt helyével a fürdőszobai pohárban. De nem számoltam Lisettével.

– Álvaro! – Távírányítóval nyitotta ki a rácsos kaput, de az ajtó előtt várt, mintha időben meghallotta volna a közeledő kocsik hangját. – Jaj, de örülök, hogy látlak!

Megálltam egy pillanatra, hogy végigmérjem alulról felfelé, csak mert tiszta élvezetet jelentett ránézni. Aztán miközben felszaladtam a fél tucat lépcsőn a magasabban fekvő bejáratig, átfutott a fejemen, hogyan fog fogadni. Anyám jelenlétében Lisette magázott és señorito Álvaro-nak hívott. Feleségem jelenlétében tegezett, de nem puszit meg, ha találkoztunk. Aznap délután azonban, mint mindig, ha kettesben voltunk, két puszit nyomott az arcomra, és megölelt, ringató mozdulattal, mint a kisgyermekét vigasztaló anya.

– Hogy vagy, kicsim?

– Jól – feleltem, de mosolyom eltűnt, ahogy megértettem, miért kérdezi. – Hát igazából...

– Persze... – Lisette végigsimította két tenyerével a nyakam, mielőtt kibontakozott volna az ölelésemből. – Értem én.

Olyan bánatos képet vágott, hogy uralkodni kellett magamon, nehogy megint elmosolyodjak, és követtem a házba.

– Anyád felhívott, hogy jössz – mondta, miközben a nappaliig vezetett. – Készítettem neked egy pár szendvicset és egy kis salátát.

– Köszönöm, Lisette, de ettem az egyetemen, mielőtt elindultam.

– Ó! – Csalódottnak tűnt. – És nem kérsz egy kis mennyi pudingot sem? Ha tudnád, mennyi munkámba került, hogy megtanuljam!

– Na jó – mosolyodtam el végre –, abból kérek.

Lisette apró volt, tömény, cukros, csillogó, sűrű és édes, mint a deszert, amivel megkínált. Egzotikus babaarca volt, mandulavágású, nagyon trükkösen kifestett szeme, vastag, vörös ajka, kicsi, tömör, de karcsú alakja, mely annyira kerekedett, és ott, ahol kell, és ragyogó, puha bőre, olyan színű, mint a kávé cukorka. Láttad már az új lányt, akit Santo Domingóból hozott magával anya?, kérdezte tőlem Julio az egyik gyerek születésnapján, és amikor azt válaszoltam, hogy nem, akkor fejéhez kapta a kezét, öregem,

micsoda csaj, nem semmi lehet az ágyban, és ahelyett, hogy befejezte volna, átölelte a vállam, Hajaj, Álvaro, micsoda nehéz nyarunk lesz...

Elnevettem magam, de nem nagyon hittem a szavának, mert a bátyám akkora szoknyavadász volt, hogy mindennap szembejött vele egy igazán ízletes falat vagy kettő, akkor is, ha csak a kutyát vitte le sétálni aznap. Mikor azonban megláttam Lisettét, el kellett ismernem, hogy a vonzalmait irányítani és különbséget tenni képtelen bátyám, könnyelmű ismervei ellenére, ezúttal nem túlzott. Figyelj, mondtam neki következő alkalommal, hogy találkoztunk, amikor még apám vasárnaponként szeretett minket meghívni étterembe, igazad van, igazam, de miben?, kérdezte Julio, hát abban, amit a Karib-tengerről mondtál, válaszoltam rejtélyesen, ugyan egyedül voltunk, Rafa meg mi ketten a bárpulznál, és egyikünk felesége sem volt hallótávolságon belül, ugye?, lelkesedtem, én pedig bólintottam, kibaszott jó darab, tettem hozzá, én mondtam, vágta rá ő, de tényleg elképesztő, bizonygattam, lenyűgöző, tett rá még egy lapáttal, fejezzétek már be ezt a baromságot, vetette közbe Rafa, akit Julio szerint csak éppen hogy érdekeltek a nők, azaz alig jár a szátok, mint két felajzott iskolásé, hát iskolásnak már nem vagyunk iskolások, röhögött Julio, de ami a felajzottságot illeti... és én vele nevettem.

Sokkal jobban szerettem a nőket, mint Rafa, de sokkal kevésbé foglalkoztattak, mint Juliót. Nem kerestem a társaságuk, nem futottam utánuk, nem hívtam meg őket egy italra, nem követtem őket egyik jelzőlámpától a másikig. Úgy éreztem mindig, hogy a nő valamiféle ajándék, különleges adomány, mely magasan felettem lebeg, és időről időre rám ömlik a fellegekből anélkül, hogy ezt bármivel is kiérdemelném. Soha nem éreztem úgy, hogy rászolgáltam volna egy-egy nő irántam mutatott, különleges figyelmére, de talán csak azért, mert mindig az volt a benyomásom, hogy a nők hiába szépek, szórakoztatóak, gyöngédek, édesek és izgalmasak, nagyon furcsák is. Soha nem vesztegettem az időm, hogy kifürkészem észjárásuk rejtélyes mechanizmusait, és abban sem kételkedtem soha, hogy valójában ők választanak, ezért aztán csak ültem, és figyeltem, ahogy közelednek, de nem fájt a szívem azokért, akik kartávolságon kívül estek, nem mérlegeltem, hogy vonzódásuk már magában is érték, hanem ajándékként fogadtam el létüket, hálásan és további kérdések nélkül. Ráadásul nekem tetszett a saját feleségem.

Mai és én kilenc éve voltunk együtt, és még egyikünk sem adta jelét, hogy vesztené lelkesedéséből. Ő továbbra is vidám volt, nyugodt és türelmes, nem nagyon szólt bele életem azon részeibe, melyekhez nem volt köze,

saját függetlenségét is megőrizve. Hálás voltam, hogy nem követelődöz, és örültem, hogy nem hiányzik neki más szerelmek fájdalmas és égető elkese- redése, amely egyes barátnőit sújtotta, a hullámvasút először a csúcsra röpi- tette őket, aztán elkerülhetetlenül a végkimerülésbe taszította újra, életük olyan volt, mint a kitörni kész vihar, az egyenesen a villámhárítóba csapó villám, amitől megremeg az egész épület, mely szokva van, hogy újra és újra megrázkódjon, de ne dőljön össze soha.

– Ez már mindennek a teteje, ez a tyúk teljesen lökött, nem fogod elhin- ni, most mit csinált... – kezdte Mai, még mielőtt letette volna a telefont, annyira felháborították a túltengő érzelmek, amin én jól szórakoztam, mert hihetetlennek és valószerűtlennek tartottam őket szélsőségségük miatt.

Aztán ledőlt a kanapéra, hogy simogassam a haját, miközben beszámolt róla, hol tart a végtelen szenvedélyek, féltékenységek, veszekedések, gya- núnk, könyörgések, vad szeretkezések, üzleti utak, újabb féltékenységek, ve- szekedések, gyanúnk hosszú krónikája, de bennem kétely ébredt, vajon, túl a racionális értetlenkedés mechanizmusain, soha nem érez-e egy csepp cso- dálatot sem, amely félretolja az ésszerűséget és a tapasztalatot, és előnyben részesíti a bizonytalan, mitikus, megfoghatatlan és testetlen, füstszerű bol- dogságot. Lehet, hogy nem. Talán nem.

Nem tudhattam, mert soha közelébe sem jutottam ennek a fájdalom- nak vagy ennek az örömnak, és éppen ezért, esténként néha, ahogy Mait hallgattam, feltettem magamban a kérdést, nem merültek-e fel benne is ugyanezek a kételyek, amik bennem, hogy megkérdőjelezte-e valaha saját életünk egyenlegét, hogy mit mulasztunk el cserébe azért, hogy az ideális, komoly, stabil és kiegyensúlyozott pár képét nyújtsuk, amivel látszólag mindketten meg voltunk elégedve. De soha nem fedeztem fel feleségemben az elégedetlenség legkisebb jelét sem, még csak feltételes, elméleti vagy képzeletbeli szinten sem, ahol az én félénk feltevéseim hú- zódtak meg, az az ostoba gyengeség, amely eltűnt abban a pillanatban, hogy tudatára ébredtem. Elég volt egyetlen pillanat, hogy emlékeztet- sem magam, mennyire szeretem Mait, mennyire tetszik, és milyen bol- dogok vagyunk együtt. Ez mindig elég volt a kockázatos helyzetekben, és habár néhány ritka, kivételes pillanatban engedtem a kísértésnek, csak otthontól távol voltam hozzá hűtlen, alkalmi viszonyokban olyan nőkkel, akik nem is nagyon tetszettek, vagy legalábbis nem annyira, hogy megkérdőjelezhessék egy örült éjszaka testmozgásszerű és egyszeri jellegét. Ha az az érzésem támadt, hogy egy nő jobban is tetszhetne, ak- kor teljes páncélzatot öltöttem.

Ezért nem szenvedtem az első nyáron, amit Lisette szüleim házában töl- tött, és attól kezdve különös kapcsolat alakult ki köztünk, ártalmatlan ka- cérkodás, nem állandó és mérsékelt kellemes, ami cseppet sem nyugtala- nított. Kész szakértő voltam az ilyen jellegű játékokban, és azok a nők, akik igazán tetszettek, mint Lisette, a múzeumi titkárnő és néhány kolleganő a tanszékről, mind tisztában voltak ezzel. Néha, különösen, ha nagyon fia- talok voltak, megsértődtek tolokodásomon, de általában jól szórakoztunk mindketten.

– Nagyon finom – ismertem el, miután bekanalaztam az édességet. – Minden alkalommal egyre jobban sikerül.

– Köszönöm – mosolygott. – És édesanyád... hogy van?

– Rosszul. Ő persze épp az ellenkezőjét állítja, de... Mindenesetre jól teszi, hogy Claránál lakik. Mást se csinál, mint rendezkedik a kamrában, a szekrényekben, a lomtárban – Lisette újra elmosolyodott. – A húgomat már minden bizonnyal a kétségbeesés szélére sodorta, de legalább elfoglalja magát.

– De vissza fog költözni, nem gondolod?

– Hogyne költözne vissza! – Kicsit eltúloztam a hangsúlyt, mert némi szorongást véltem felfedezni a hangjában, és rájöttem, hogy az állását félti. – Ugyan már, Lisette, mintha nem tudnád, milyen... Curróval nem jönnek ki, ahogy nem is jöttek ki soha, és előbb vagy utóbb, de megunja, hogy egész nap azt rendezgesse, amit már előző nap átrendezett. Clara jövő hónapra van kiírva, anya természetesen megvárja, hogy megszülessen a kislány, de június közepe felé, ahogy kimelegedik az idő, vissza fog ide költözni, ez biztos. Tu- dod, hogy mennyire szereti, ha nyáron itt vannak vele az unokák.

– Oda tudnék költözni hozzá, hogy segítsék, amiben kell – biggyesz- tette a száját egyszerre furcsálló és fájdalmas képet vágva. – Mondogatom neki egyre, de nem akarja.

– Persze hogy nem. Mert vissza fog jönni. És itt van szüksége rád, hogy gondoskodj mindenről, kifizesd a kertészt, a bejárónőt... Jut eszembe, hoz- tam neked pénzt. – Előszedtem a táskámból a fél tucat lezárt borítékot, amit anyám összegumizott, miután szálkás, elegáns, régimódi folyóírással megcímezte őket. – Jött posta?

– Apád dolgozószobájában van. – És kicsit megkésve, mintegy bocsánat- kérőn hozzátette. – Mindig ott szokta hagyni. Ha akarod, idehozom...

– Nem kell. Majd én bemegyek érte.

Nem tudtam, hogyan érezhetik magukat bátyáim, de azt tudtam, hogy én rosszul fogom érezni magam, mégsem számítottam rá, hogy a tárgyak

ilyen szomorúságot árasztanak majd, mely ott lüktetett a mennyezet és a falak között, ritkásabbá tette a levegőt, láthatatlan, anakronisztikus patinával vont a ház terét, képtelen újdonság volt ez az idejétmúlt hangulat. Minden egyes lépésem, minden ajtó, amit kinyitottam, minden tárgy, amire hozzáértem, abban a valóságban létező léptek, ajtók és tárgyak voltak, melyhez apám már nem tartozott, és hiányát csak megerősítette pillantásom, tapintásom és lépteim elkerülhetetlen otthonossága, miközben végigmentem az úton, amit akár bekötött szemmel is meg tudtam volna tenni.

Az anyag lelketlen, mégis belesajdult az én lélek nélküli testem, ahogy megrohanták a könnyörtelen emlékek: a szoba, a régi fa íróasztal, a borszínű bőrfotel, sápadt színekkel hímzett perzsaszőnyeg, a két karosszék és a szoba mélyén a kanapé, előtte alacsony dohányzóasztal, mögötte nagy, üvegajtós könyvszekrény szintén fából. A dolgozószoba apaszagú volt, őrizte érintése nyomát, hangja csengését, szeme rutinos pillantását, melyet végigfutott rajta nap nap után, év év után, nem számítva meglepetésre, nem törődve a perccel, amikor majd örökre lezárják szemét a remegő, szeretettel teli ujjak a pillák meddő vigaszát borítva rá.

Ebben a szobában játszódom életem néhány fontos jelenete. Ide bújtam kamaszkoromban, hogy felhívjam a barátnőmet, vagy tiltott könyveket olvassak, itt jelentettem be, hogy nem fogok építészetet tanulni, és azt is, hogy doktori ösztöndíjat kaptam egy amerikai egyetemre, itt mondtam el apámnak, hogy Mai és én összeházasodunk, és hogy gyerekünk lesz, de mindez most már nem számított, mert a bútorok kegyetlen csillogása, a frissen fényezett padló, a matematikai pontosságú szög, melyet az asztal és a fotel zárt be, a fűzőgép és a papírvágó kés, a határidőnapló és a tollkészlet tokja megerősítette, hogy valóban eltűnt a férfi, aki már soha nem fogja használni őket. Megdermesztett a szoba felfoghatatlan, hullaszerű képe, a múzeumi rend és csillogás, megadtam magam újra a megváltoztathatatlan bizonyosságának, és feltettem magamban a kérdést, hányszor fog még megtörténni velem, mikor kezdhetek végre úgy emlékezni apámra, ahogy én akarok, formaságoktól és tárgyaktól, a szavak és a szertartások, a tájak és a naptár jóindulatú komorságától mentesen.

Szerettem az apámat. Csodáltam, szükségem volt rá, hiányzott, és tudtam, hogy ez így marad egész életemben, de még nem tanultam meg múlt időben ragozni az igéket. Nem volt könnyű. A halál egyenlőséget teremt a halandók között, nevet ad nekik és jellemet, de fukar, demokratikus nagylelkűsége a túlélők kifosztott lelkébe ütközik. Minden halál ugyanolyan, azt mondják, de ez nem igaz, nem ugyanolyan mindenki emlékeze-

tében. Apám sokkal kivételesebb ember volt, mint mi, a gyerekei valaha is leszünk, ereje, energiája és állhatatossága visszatükröződött bennünk, összetartott és egységbe kovácsolt minket sokkal hatékonyabban, mint anyám szeretettel operáló manőverei. Ezt én tudtam csak igazán, mert én távolodtam el tőle a legjobban, én voltam az egyetlen, aki nem akart hozzá hasonlítani. Hiába tátongott szakadék meggyőződéseink között, most sajnáltam ezt a távolságot, és nem vigasztalt meg a tudat, hogy áthidalhatatlan volt. Apám mindig is tudta, hogy szeretem, csodálom és szükségem van rá, de ez nem volt elég ahhoz, hogy megszabaduljak a sejtéstől, az én hibám volt, hogy végül olyan fia lettem, amelyet ő soha nem szeretett volna. Ebben sem hasonítottam a bátyáimhoz, és ezért ez jobban kínozott, mint őket.

Nem volt könnyű olyan ember fiának lenni, mint az apám, aki kész csábító gép volt, született hódító, bűvész, hipnotizőr, a csodalámpa szelleme, melyet saját maga varázsolta el. Nem ismertem soha senkit, aki ne találta volna rokonszenvesnek, aki ne szeretete volna, aki meg ne adta volna magát neki, aki ne sóvárgott volna jelenléte, társasága után. Senkit, kivéve talán magamat, amikor mint egy tükörben vizsgáltam benne magam, és úgy éreztem, nyomasztó a különbség, lehengerlő a fölénye, és örök szerencséje gyanakvást keltett bennem. Még csak akkorára sem nőttem, mint ő, és az a két centiméter, ami hiányzott volna, hogy egyforma magasak legyünk, kamasztudatomban óriásira nőtt, metaforájaként annak, hogy képtelen leszek olyan magaslatokra emelkedni, mint ő.

Megesett, hogy büszke voltam magamra, de soha nem értem el, hogy apám büszke legyen rám. És mégis, annak ellenére, hogy én voltam egyetlen gyermeke, aki megkérdőjelezte az általa nyújtott mintát, a sok felhalmozott erényt, apám mindig nagylelkűbb volt velem, mint én vele, mintha megérezte volna, nem pusztán szeszélyből vagyok más, hanem kisebbrendűségi érzéseimből fakad ez a szükséglet, amely talán gyáva megoldás, de mindenesetre bölcs, és ez ösztönzött arra, hogy megpróbáljak más ember lenni, ahelyett, hogy Rafa és Julio példáját követtem volna, és vált volna belőlem apám hármasszámú tökéletlen másolata. Nem volt könnyű olyan ember fiának lenni, mint amilyen ő volt, legalábbis számomra nem volt könnyű, és ez az érzés, melyet szinte már elfeledtem, és betemettem a napok homokja, melyek szünet és fájdalom nélkül követték egymást attól kezdve, hogy ő lett életemben a legfontosabb személy, ez az érzés most újraéledt minden pillanatban, amit emlékének szenteltem. A halál borzalmas, vad és könnyörtelen, érzéketlen, cinikus és hazug, igen, hazug is. De nem volt jó semmire, hogy ezt tudom.

– Ez minden? – Lisette bólintott, miközben felmarkoltam a köteg levelet, mely az asztal sarkán feküdt, kihívást intézve a jelenhez, a naptár és az óra objektív valóságához abban a szobában, ahol az idő már soha nem fog úgy telni, mint annak előtte. – Átviszem a nappaliba.

Nem akartam leülni a foteljébe, nem akartam kezem az asztalán nyugtatni, hozzáérni a dolgaihoz, de kifelé indulva észrevettem két üres foltot a falon.

– Mi lett a fényképekkel, amik ott lógtak? – kérdeztem a három beke-retezett fényképre utalva, az elsőn apám német egyenruhában pózol egy repülő előtt, a másikon anyám és ő egymást nézik profilból, mosolyogva, anyám szinte még gyerek, ő pedig kész férfi, a Gran Vián dolgozó fényké-pész neve és címe a kép jobb alsó sarkában húzódott meg, és egy a szélein megégett pillanatfelvétel, amelyen apám két bátyám között áll, akik az iskolai focicsapat mezében feszítenek.

– Azokat Rafa vitte el – Lisette óvatos pillantást vetett rám, mely azo-nal mosollyá vált, amikor látta, hogy én is mosolyra húzom a szám. – Julio pedig elvitte édesanyád fényképét, ami itt állt az asztalon ezüstkeretben, nem tudom, emlékszel-e rá... A lányok még nem jártak itt azóta. Te nem akarsz elvinni semmit sem?

Néhány másodpercig vártam a válasszal elmélázva, hogy vajon milyen elképesztő mértékben növelhette apám halála azt a negédes és feltétlen személyi kultuszt, amellyel Rafa bátyám adózott neki, és megráztam a fejem.

– Egyelőre nem – válaszoltam végül. – Még végig kell gondolnom.

Nem tartott sokáig átválogatni a postát, a harmincvalahány levelet, melyek között kevesebb volt a reklám, mint a kézzel címzett, drága papír-ból hajtogatott, négyesögletes boríték, melyek, azonnal felismertem, meg-késett részvénytírányítások voltak. Akadt köztük egy-két nyugta is, amit Lisette eltett a többivel együtt, öt levél különböző bankoktól, négy normál, ablakos borítékban, az ötödik egy zártban, amit feltéptem, hogy megbi-zonyosodjam róla, nem akciós hitelajánlatot, ezüst evőeszközökészletet vagy hordozható számítógépet reklámoz. Láttam, hogy személyes levél az egyik befektetési tanácsadótól, és elraktam a többi közé. Két szórakozott és hang-talan puszival elbúcsúztam Lisettétől, és visszaveztettem Madridba.

A burgosi autótúton olyan dugó volt, hogy Alcobendas magasságában maradt időm meggyőződni róla, hogy az interaktív múzeum homlokzatán, akikkel néhány éve együttműködtem, már nem voltak kint a narancssár-ga zászlócskák, melyek három hónapig hirdették a Marsról szóló kiállítást,

melyet egy német múzeum adott kölcsön nekünk. A következő a fekete lyukakról lesz, egyedül állítottam össze. Nagyon elégedett voltam az ered-ménnyel, de ez nem akadályozott meg benne, hogy még jóval mielőtt Mad-ridba értem volna, azon kapjam magam, hogy megint azon a nőn töpren-gek, akit a temetőben láttam, ahogy az lassan már egy hónapja megesett velem minden áldott nap.

Eltűnődtem rajta és eltűnődtem magamon, és alig tudtam felidézni azt a rejtélyes állapotot, ami eluralkodott rajtam, amikor megláttam őt, alig tudtam felidézni azt a hirtelen túlságosan éles tudatosságot, amivel előre megsejtettem jelenlétét, és ami örökre bevészte sziluettjét az emlékezetembe apám alakjának posztumusz, sötét és titkos alkotórészeként.

Senkinek nem mertem említeni, mert észrevettem, hogy makacssá-gomban van valami rögeszmés, amit szintén nem tudtam megmagyaráz-ni, de ami arra ösztönzött, hogy bemenjek a torrelodonesi önkormányzatba kideríteni, hogy aznap valóban nem volt több temetés, és előző nap sem. Következő nap viszont két embert is temettek, egy közlekedési balesetben elhunyt tizenkilenc éves motorost és egy nagyon idős asszonyt, aki a falu-ban született. A hivatalnok, aki fogadott, és minden további nélkül elfo-gadta zavaros magyarázatomat arról, hogy elkeverték a halottaskocsi szám-láját, elmondta, hogy az utóbbi időben a falu nagyon megnőtt, de az új jövevények többsége madridi, és a család általában visszaviteti az elhunytat Madridba. Apád esete persze más, mert ő idevalósi volt, mondta, mire én gyorsan elkészöntem és elhúztam a csíkot, mert Angélica nővérem képes lenne bolondokházába záratni, ha egy ismerőstől meghallaná, hogy vissza-mentem a faluba csak azért, hogy ezt megkérdezzem.

Makacsságomban van valami rögeszmés, tudtam én, de ez a látogatás örökre kizárta a vigasztaló véletlen lehetőségét, mert közlekedési balesete-ket nem lehet előre tudni, és azok leszármazottait, akik végelgyengülésben hunynak el, nagyon jól ismerik egy olyan kis faluban, mint Torrelodones. Az ismeretlen nő jelenléte apám temetésén nem véletlen volt, nem tévedés, nem valami keveredés eredménye. Sajnálom kellett volna, de valamiért különösen lelkesítőnek találtam, sőt meglelégedéssel töltött el. Senkinek nem számoltam be róla, még Mainak sem, mégis éppen ő volt, aki akarat-lan előre nem látott irányba terelt.

– Figyelj csak, Álvaro – mondta aznap este, amikor Miguelitót már le-fektettük, és kettesben vacsoráztunk békésen a konyhában –, azon gondol-kodtam, hogy... Hány éves volt apád, mikor elvette anyádat?

– Nem is tudom. Várj egy kicsit... '22-ben született, és '56-ban keltek egybe. Akkor harmincnégy volt.

– Aha – bólintott lassan, mintha a salátával együtt az adatot is meg kelene emésztenie. – Én is ennyire saccoltam.

– Miért?

– Nem is tudom. Csak olyan hihetetlen, nem? Hogy egy ember nyolcvanhárom évet él, de csak harmincnégy évesen házasodik meg, és addigra már annyi mindenben ment keresztül, a polgárháborún, a világháborún és a többi. És mindez normálisnak tűnik nekünk, persze, mert róla van szó, és ismertük, és mindig is tudtuk, mi a története. De valójában nagyon sok minden van az életében, amiről nem tudunk, vagy legalábbis én nem tudok, mert nem mesélted el. Az is lehet, hogy előtte volt már egy csomó barátnője, nem? Például Oroszországban, képzelj csak el... Nem is tudom, de valahogy az az érzésem támadt, hogy sokkal több kérdést kellett volna feltennünk neki, és hogy elmulasztottuk a lehetőséget, hogy jobban emlékezzünk rá, nehéz ezt elmagyarázni. Az is lehet, hogy csak nagyon hiányzik. – Rám nézett, megfogta asztalon fekvő kezem, és megszorította. – Nagyon szerettem, Álvaro, tudod...

– Ő is nagyon szeretett téged – feleltem, és megszorítottam a kezét.

Mai volt apám egyik nagy hódítása. Amikor megismertem, alig néhány hónappal azután, hogy visszajöttem Bostonból, még lábadoztam egy nehéz és igen bonyolult párkapcsolatból egy ázsiai származású amerikai lánnyal, akit Lornának hívtak, és aki egyenlő mértékben volt elbűvölő és kibíratatlan, néha egy napon, gyakran egy órán belül adagolva mindkettőt, sőt megtörtént, hogy két percen belül váltott. Eleinte azt hittem, hogy ez az a bizonyos híres szenvedély, de idővel be kellett látnom, hogy nagy valószínűséggel valami idegbajban szenvedhet, és ezért elhagytam, ő pedig nekilátott módszeresen tönkretenni az életem. Soha nem terveztem, hogy az Egyesült Államokban telepedek le, de Lorna volt a döntő tényező abban, hogy visszajöjjelek Spanyolországba. Amikor visszaköltöztem Madridba, ha valamihez nem volt kedvem, hát ahhoz, hogy előlről kezdjem egy másik nővel, de harmincéves voltam, nőtlen, köztisztviselő, és a környezetemben mindenki megállás nélkül azon iparkodott, hogy összehozzon valakivel. Mai nem szerepelt egyik hadműveletben sem, mégis lefeküdt velem első este, hogy megismerkedtünk. De kár, mondta másnap reggel, de hát ilyen az élet, nem igaz? Hosszú évekig vártam, hogy megjelenjen a horizonton egy érdekes pasas, és erre tessék, most, hogy már félig-meddig menyasszony vagyok, egyszer

csak felbukkansz a semmiből... Hosszú, bágyadt csókkal búcsúztunk, és a soha-viszont-nem-látásra elkerülhetetlen melankóliájával, de nem telt el nyolc hónap sem, és Fernando barátom, aki Mai egyik unokatestvérének férje volt, meghívott egy buliba.

– Nem árultak el nekem semmit, de a legrosszabbtól tartok – figyelmeztetett. – Jól tartsd nyitva a szemed, mert ennek nagyon vadászszaiga van, és az a benyomásom, hogy neked szánják a róka szerepét...

Elnevettem magam, Fernando pedig gúnyos vigyorral méregetett.

– Mi van? Csak nem tetszik az ötlet? – tette hozzá.

– Nem tudom – válaszoltam –, ezt neked kellene tudni, te értesz ehhez a családhoz.

– Hát van náluk rosszabb – ismerte el, aztán felemelte a jobbját, hogy megáldjon, de mindkettőnkből kitört a röhögés –, de aztán ne mondd, hogy nem szóltam előre...

Mi történt a vőlegényeddel, kérdeztem Maitól, amikor összetalálkoztunk, ugyan már kikövetkeztettem a megjelenéséből, mely sokkal kifinomultabb és gondosabban megtervezett volt, mint első alkalommal. Semmi, felelte, épp ez a probléma, hogy nem történt vele semmi. Nagyon csinos volt a barna, mélyen kivágott, rövid ruhában, hajában narancssárgás fürtök, szemében határozottság csillogott, az a vad ragyogás, amely felgyújtja a vadászatra induló nők tekintetét. Örülök, mondtam, sokat gondoltam rád. Ez tíz perccel azelőtt, hogy tanszéki irodájában Cisneros tanár úr izelítőt nyújtott volna számomra jövőbe látó képességéből, nem volt teljesen igaz, de utána az lett, és most Mai fejét félrebillentve mosolygott rám, szemtelenül, csábítóan, tökéletesen. Nem haboztam. Se aznap este, se másnap reggel, se hónapokkal később, amikor elejtette, hogy arra gondolt, hozám költözik, mert soha nem alszik otthon. Az egész történet folyamán az egyetlen bizonytalan pillanat később érkezett el, amikor már elfogyott minden ürügyem, amivel kijátszhattam volna családom kíváncsiságát. Július volt, és nagyon meleg, de Mai nem akart bikinit venni a ruha alá, sőt a táskába sem pakolta be, és miközben beléptünk a rácsos kapun, ami már magában is eléggé lenyűgöző volt, apám szintén lenyűgöző birtokán a La Moralejában, annak is legdrágább környékén, barátnőm olyan zavarba jött, hogy egy pillanatra azt hittem, kapcsolatunk nem éli túl ezt a vasárnapi *paella* ebédet. Uramatyám, mondta, amikor leparkoltam a testvéreim autói között fenntartott üres helyre, már mindenki a verandán ült apám körül, mint bírók a pulpituson. Ahogy elindultunk felfelé a lépcsőn, apám felállt, elénk jött néhány lépésnyit, és ránk ragyogtatta híres mosolyának egy kü-

lönlegesen elbűvölő verzióját. Azt hittem, hogy barátnőm, aki nagyon okos volt, és nálam sokkal bizalmatlanabb, gyanakvással fogja fogadni a rokon-szenv-nyilvánítás kifogástalan minőségét. De tévedtem.

Idővel Mai apám kedvenc menyé lett, az egyetlen, aki az utolsó percig kiérdemelte állandó, de kétértelmű figyelmét, ezt a legkevésbé sem atyai szeretetet, melyben fel-felbukkant a régi szép idők néhány csábító gesztusa, amivel nem tudom, mennyire lehettek ők ketten tisztában, de amit Julio Carrión előszeretettel használt menyéinek meghódítására, míg vejeivel hasonló sikereket elérve kacstintott össze cinkosan: mi, igazi férfiak, félszavakból is megértjük egymást. Engem nagyon mulattatott apám és feleségem külön bejárati kapcsolata, de még inkább anyám, sőt bátyáim féltékenykedése, akik nem bírták elviselni, hogy ez az egyszerű lány, aki még csak nem is számított jó partinak, ilyen félelmetes előnyt szerezzen velük szemben. A családban mindenki apám kegyeiért, apám szeretetéért versengett, így volt ez mindig, és velem ellentétben Mainak nem akadt vetélytársa. Rafa felesége csúnyácska volt, eléggé kiegyensúlyozatlan, de főleg nagyon-nagyon lassú, képtelen volt követni apósa szójátékait, vicceit és kétértelmű megjegyzéseit, ő pedig néha elvesztette a türelmét, és hiába erőltette a tréfás hangnemet, képtelen volt leplezni bosszankodását, ne tégy már úgy, Isabel, mintha ilyen ostoba lennél. Julio első feleségét, Asunt, aki csinos volt, viszszahúzódozó, szelíd és fogékony apám varázsára, jobban szerette, de ő időnek előtte kikerült a családból. 1999-ben, néhány héttel tizedik házassági évfordulójuk előtt bátyám elhagyta egy másik nőért, aki apám számára soha nem is lett több, csak pontosan ennyi: a másik nő.

– De te jól megnézed azt a nőt? – kérdezte apám, mikor megpróbáltam félénken néhány jó szót elejteni az érdekében, Julio kocsjára épp akkor kanyarodott rá a parkon átvezető útra.

– Igen, apa – bólintottam, de hirtelen röhögőgörcs fogott el, ami nem igazán támasztotta alá jóindulatú kezdeményezésem. – Mindenkinél előbb néztem meg magamnak.

Szeretnék egy szívességet kérni, Álvaro... Aznap reggel olyan idegesen remegett bátyám hangja, mintha előttem állt volna, és nem a vonal másik végén, nagyon fontos ez nekem, nem mondhatod nemet... Ez a bevezető sokkal ünnepélyesebbnek hangzott, mint a szokásos, halló, Alvarito, Julio vagyok, ne feledd, hogy most éppen velem ebédelsz, és be kell neked számolnom a cég dolgairól, és úgy néz ki, nagyon el fog húzódni, vetted a lapot?, megéreztem belőle, hogy ezúttal különleges helyzet állt elő, de nem készített fel arra, ami ezután következett. Mai és te vacsorázatok velem

valamelyik este, be akarom mutatni nektek a barátnőm. Milyen barátnőt?, kérdeztem, merthogy ugye... ugyan már, válaszolta, már elváltam... Még nem, vettem ellen, alig két hete tudtuk meg, hogy külön fog költözni, na jó, akkor válófélben vagyok, az ugyanaz, nem? Ezt nem tagadtam, és erre darálni kezdte, hogy ez egy remek lány, de tényleg, csodálatos, nagyon-nagyon tetszik neki, azt hiszem, még soha nem voltam ennyire szerelmes senkibe sem, és ti vagytok a legnyitottabbak a családban, Álvaro, joggal hihetem, hogy az én pártomon álltok... Ezzel sem vitatkoztam, mire nagy levegőt vett, és most már nyugodtabban folytatta. Az a helyzet, hogy Verónica, merthogy ez a neve, Verónica, szóval... nem bízik bennem, ezen nem is csodálkozom, gondoltam magamban, de nem mondtam semmit, pedig én komolyan gondolom, esküszöm, hogy komolyan gondolom, de ő nem biztos benne, mert elmeséltem neki, hogy elváltam..., hogy izé, már rég elváltam, de képzelheted, hogy gyanakszik, tudod?, szóval be kell neki mutatnom egy Carriónt, de záros határidőn belül, és nem tudok kihez fordulni, erre eszembe jutott, hogy nektek úgyis mindegy, vagy nem?, még egyházi esküvőtök sem volt, Álvaro, most akkor, basszus, ne gyere nekem azzal, hogy a házasság örök életre szól...

Mainak nem tetszett, hogy ennyire sürgős a bátyámnak, de egyetértett velem abban, hogy nem tagadhatjuk meg a kérését, és végül saját elvei ellenére éppoly jól mulatott, mint én.

Julio az általa ismert legfényűzőbb, leghíresebb és legsikkesebb étterembe hívott meg vacsorázni, és ez a felvágás az első perctől kezdve alásta barátnője érdekeit, aki egy huszonhat éves lány volt, vitathatatlanul gyönyörű, ugyan ezt Mai igyekezett vitatni. Verónica, akinek elég komoly végzettsége volt, ugyan első látásra ezt senki el nem hitte volna róla, úgy ki volt sminkelve, hogy évekkel fiatalabbnak nézett ki, egyenesen a fodrásztól jött, körmeire ezüstpöttyök voltak festve, és miniszoknya-blézer együttesbe gyömöszölve érkezett, mely egy vagy talán két mérettel is kisebb volt, mint amit az eladó nő ajánlhatott neki, de a flitterekkel, tükrökkel és színes hímzésekkel kivarrt farmeranyag elég volt hozzá, hogy Mai már messziről felismerje az olasz divattervező kézjegyét, aki igen menő volt, de főleg, tette hozzá, méregdrága.

Így aztán túlságosan is hasonlított a huszonéves lányokhoz, akikből nem volt sok az étteremben, és harmincas éveik elején járó nőkre is, akikből több volt, akik ott és akkor vacsoráztak gazdag férfiak társaságában, némelyikük elég idős lett volna hozzá, hogy apja legyen Verónica újdonsült barátjának, Julióknak, aki ekkor még nem töltötte be a negyvenet. Bátyám

egyszerűen ilyen. Mindig úgy viselkedett, mintha a dolgok végiggondolása valami bosszantó és ráadásul felesleges tevékenység lenne. Aznap este ugyanazt a stratégiát követte, amelyet ő magában akciónak nevezett, és amelynek gyümölcseit mindig leszüretelte, egy átlagos étteremben ugyanis, a köztük levő tizenkét év ellenére, Verónicával alkotott párosuk nem kellett volna nagyobb feltűnést, mint a nyakkivágás nyújtotta remekbe szabott látvány, mely túlbugyogott a fekete színű fűzőszerűség szélén – csak a melltartó teszi, súgta oda nekem Mai –, és valóban felkavaró hatással bírt, de talán nem elegendővel ahhoz, hogy magyarázatként szolgáljon egy egész család összeomlására. Ezt természetesen nem osztottam meg a feleségemmel, és ha bátyám pártjára is álltam, nem a barátnője domborulatai miatt tettem, hanem mert ez a lány a látszat ellenére okos volt, imádatlambámult Julióra, aki egy pogány isten emberi, de mindenható pillantásával válaszolt neki, és akit halandó alakjában ejtett foglyul a gravitációra fittyet hányó két mell. Másfél hónappal később, amikor minden óvatosságra és türelemre intő, gondosan megfontolt tanácsom ellenére Julio előzetes bejelentés nélkül megjelent vele apa születésnapjára ebédjén, ő nem hagyta magát becsapni Verónica trikójának szerény méreteitől.

– De hát ez egy hatalmas kurva, Álvaro, az isten szerelmére, csak rá kell nézni! – és felháborodott tekintetét leendő menyé alakjáról rám emelte. – Na de fiam, a bátyádon nem lepődöm meg, mert Julio csak a farka után megy, mindenki tudja, de te ennél okosabb vagy, vagy legalábbis azt hiszem...

– Nem, apa, értem én, amit mondasz – vágtam a szavába szelíden –, az igaz, hogy úgy néz ki, mint egy kurva, de az a benyomásom, hogy nem az. Szerintem nagyon belevaló, helyes lány, komolyan mondom.

– Hát belevalónak tényleg belevaló... Főleg majd ha a bátyád felszarvazása lesz terítéken. Egy hónapot se adok neki, nem lesz akkora szerencséje.

– Majd meglátod, apa, hogy nem – bizonygattam. – Majd meglátod, hogy pont fordítva van.

Igazam volt, és ezt is előbb tudtam meg, mint bárki más. Halló, Alvarito, Julio vagyok, ne feledd, hogy most éppen velem ebédelsz és be kell neked számolnom a cég dolgairól, és úgy néz ki, nagyon el fog húzódní, vetted a lapot? Egy év sem telt el az esküvő óta, de Julio és Verónica változatlanul jól kijöttek, boldogok voltak a maguk kiegyensúlyozatlan, egyszerű, de hatékony módján, és ugyan két gyerekük is született gyors egymásutánban, és még olyan kicsik voltak, hogy anyjuk mindenhova magával cipelte őket, néha-néha Verónica kiöltözött, mint régen, és bátyám megint úgy nézett

rá, mint egy olimposzi isten, aki saját semmire se való mindenhatóságának rabja. Amíg egy napon apám szívinfarktust nem kapott, és először került kórházba, hat hónappal a végzetes szívroham előtt, és Julio egyik délután sírva érkezett a kórházba, mint egy gyerek, mert Verónica kétszer egymás után kapta rajta, és minden veszekedés, kiabálás, fenyegetőzés nélkül elkezdett összecsomagolni.

Bátyám zokogva mesélte, mostantól tied a ház egyedül, mondta neki a küszöbön, nem kell többet szívességet kérned, nem kell fejben tartanod, hogy kitörölj minden üzenetet a telefonodból, mielőtt belépnél a lakásba, és nem kell dugdosnod előlem a hitelkártyád nyugtáit. Elmegyek. Most már azzal dugsz itthon, akivel csak akarsz. Akkor jöttem rá, hogy ez az első alkalom gyerekkorunk óta, hogy Juliót sírni látom, és megkérdeztem, hogy miért nem hagyja abba a sírást, és fejezi be, hogy állandóan mással bújjik ágyba. Úgy bámult rám vissza, mint aki ezt nem tudja megválaszolni, megrántotta a vállát, és sírt tovább. Verónica elköltözött a gyerekekkel, és távol volt két hónapig, nem panaszkodott, nem hívott fel senkit, hogy elmondja mindenféle utolsó alaknak a férjét, nem keresett ügyvédet, nem követelt pénzt és nem szótt bosszút. Nagyon szeretem, de nem bírom tovább, mondta egyszerűen, és ez a néhány méltóságteljes, mértékletes és józan gesztus megtörte anyám és Rafa bátyám utolsó ellenállását is, de nem győzte meg apámat.

– Én megmondtam, hogy egy kurva – jegyezte meg olyan hangon, ahogy az érdektelen dolgokról szokott nyilatkozni, amikor Julio végre eleget rágta Verónica lábtörlőjét, és az végre visszaköltözött hozzá. – Megmondtam, nem? – ismételte meg apám, de én úgy ledermedtem, hogy nem tudtam mit felelni.

A jeges mondat úgy belém vésődött, mint egy törékeny, de erős szálla, egy picurka darab fa, ami úgy csúszik be a bőr alá, hogy nem sebz fel, nem okoz sérülést, nem serkenti ki a vért, de ahogy múlik az idő, betokosodik, míg végül kérges kitüremkedést nem alkot, mely elválaszthatatlan az ujjtól, amibe belefúródott, mint a sziklára vetett garnéla puha teste, amely végül rákövesedik. Apám szavai megkövesedtek a lelkemben, abban az eszményi térben, amelyet a szívvel azonosítunk, és soha többet nem tudtam borzongás nélkül felidézni őket.

Talán az én hibám volt, talán meg kellett volna kérdezniem, miért mondta, mi alapján hozta meg ezt a számomra felfoghatatlan ítéletet. Lehet, hogy az én hibám volt, de nem mertem kérdéseket feltenni, talán mert féltem a választól.

Ne ess túzásokba, Álvaro, Mai, mint mindig, most is apám pártjára állt, apád már idős ember, nyolcvanhárom lesz, mit akarsz?, ő minden bizonnyal nem tudja elfogadni, hogy egy asszony elhagyja a férjét, történjék bármi is, és még kevésbé, ha az egyik fia az érintett, és látja, mennyire neki van keseredve, amit mi is láttunk a bátyádon... Julio tényleg nagyon össze volt törve, olyannyira, hogy végül némi nagyságot véltem felfedezni kitarató, módszeres megalázkodásában, tragikus nemeslelkűséget, amire, úgy hittem, soha nem lenne képes, ahogy még csak nagyjából sem tudtam elképzelni annak a szerelemnek a hevességét, amelyet ő újra meg újra elérült. Akkor megint eszembe jutott, hogy én soha ehhez hasonlót nem tapasztaltam, de nagyon közel éreztem magamhoz a bátyám, vérekes szemét, remegő kezét, éhségstrájkot folytató fogolyhoz hasonlatos, kétségbeesett kinézetét, fakó bőrét, beesett arcát, egyre csontosabb alakját, melyet szánalmasan, de hiába igyekezett leplezni elegáns, gyűrött öltönye. És akkor megértettem Verónicát is, aki elköltözött otthonról, aki, kétség sem fér hozzá, egy nap vissza fog jönni, és aki amikor kinyitja az ajtót, hogy elvigye az óvodába a gyerekeket, ott találja a férjét, aki megint ruhástul aludt a bérelt lakás bejárata előtt a lépcsőház kövezetén. Mikor ez történt, apám már kijött a kórházból, de még nagyon gyenge volt. Négy hónapja maradt csak, és mindennek ellenére, hogy hangja csak sápadt visszhangja volt a réginek, elég erőt talált magában ahhoz, hogy kiejtse azokat a szavakat, én megmondtam, hogy egy kurva, én mégsem voltam képes túltenni magamat ezen.

Újra hallottam azokat a szavakat, amikor feleségem fennhangon azon medítált, hogy apám mi mindent tudott volna mesélni nekünk, amit nem akartunk megtudni, és akaratlan felidéztem őket újra a burgosi úton a dugóban ülve, mert Mai tűnődése összemosódott az ismeretlen nőnek az alakjával, képzeletemben némi nyugtalanságot keltve, amiről nem tudtam eldönteni, valós érzés-e, és nem ismerős-e régebbiről.

Makacsságomban van valami rögeszmés, tudtam én, de apám sógor-nőm iránti ellenszenvé más, sötét és titokzatos árnyalatot öltött, szinte vétkeket, amikor összekötöttem a röpke jelenéssel a temetőben, és a többiek közönyössége nem nyugtatott meg, mert kérdéseimre az egyetlen válasz csak számos további kérdés lehetett volna, melyeket már senki nem tudott megválaszolni nekem. Soha nem jutott eszembe, hogy feltegyem magamban a kérdést, milyen ember vagy talán milyen több különféle ember lehetett volna apámból, mielőtt azzá vált volna, aki, milyen ember maradhatott volna, ha nem változik, pedig tudatom és

emlékezetem úgy tartotta számon, mint egységes, egész, hasadásokat nem ismerő személyiséget.

Az is lehet, hogy volt barátnője Oroszországban, találgatott Mai, én pedig elszórakoztam vele, egész történetet szöve köréje, különös históriákat, de egyik sem tudott megmenteni attól a fagyos hidegtől, amellyel az a fél tucat szó töltött el, olyan hangon, ahogy apám az érdektelen dolgokról szokott nyilatkozni, és nem segített megérteni annak a fiatal nőnek a pillantását, aki azt a benyomást keltette, hogy eltévedt, pedig valójában nem, miközben úgy nézett rám, mint aki küldetést teljesít, és nem sürgeti semmi.

Érdeklődésem, szinte rögeszmém, hogy elraktározzak minden adatot, oda nem illő képet, szót, hamis akkordot apám általam megismert, harmonikus alakjáról, a végletekig feszítette emlékezetem, csalárd, a valósághoz hűtlen eredményeket produkált, mivel a legegyszerűbb tettekre is bonyolult magyarázatot erőltettem. A halál borzalmas, kegyetlen, elviselhetetlen. Talán csak erről volt szó, hogy összeadódott a fájdalom, büntudatom és kóros irtózásom a temetésektől, melynek oka kizárólag a szertartások sajátos természetében gyökerezett. És utána már csak az idő maradt, mely majd lecsiszolja a kitüremkedéseket és beölti a lyukakat, biztos kézzel rak vissza minden dolgot a maga helyére, és lelkemet is visszahelyezi majd a derűs látóhatárra, ahol apám alakja újra kitölti a legmagasabb hegy óriási sziluettjét. Apám sokkal kivételesebb ember volt, mint mi, a gyerekei, valaha is leszünk.

Leparkoltam a kocsit a garázsban, és gyalog mentem az Argensola utcáig. Clara húgom ott lakott, egy hatalmas, régi és nagyon szép lakásban, ahol kiskoromban mindannyian együtt éltünk. Imádtam ott lakni, és némi honvágygal gondoltam rá, mióta apám elhatározta, hogy két legyet üt egy csapásra, és építkezésbe fogott egyik telkén a fényűző La Moraleja lakónegyedben, hogy végre státuszának megfelelő lakóhellyel büszkélkedhessen, és egyúttal hátrahagyja a nyüzsgést, mely egyre inkább eluralkodott a kerületben, amely azelőtt Madrid belvárosának egyik legnyugalmasabb része volt. Tizenöt éves voltam, amikor a külvárosba költöztünk, és a következő tíz évben ingáztam a két lakóhely között, mivel a régi lakást apám nem adta el bátyáim zajos ellenkezésének köszönhetően, akik meggyőzték, hogy sokkal nagyobb esztelenség arra kényszeríteni őket, hogy hajnalban, jó néhány pohár után kocsiba üljenek, mint megengedni nekik, hogy Madridban aludjanak péntek és szombat esténként, de közben megvolt az új ház, ahova nem jártam visz-

sza hétvégeként aludni, amikor végre elértem a nagykorúságot, és vele együtt kulcsot kaptam az Argensola utcai lakáshoz. Később, majd öt éven át, mikor szabadidőm nagy részét azzal töltöttem, hogy kitaláljam, hol található helyet még egy könyvespolcnak, miután a kötetek száma túlnőtt aprócska, otthonos, de aránytalanul drága bostoni lakásom keretein, még inkább vágyakoztam a nagy belmagasságú, tágas szobák után, de mire hazaköltöztem, el kellett fogadnom, hogy már nincs választásom. Clara, aki testvéreim közül a legfiatalabban jegyezte el magát, már kitűzte az esküvő napját, és belekezdett az átalakítási munkálatokba. Meg kellett elégednem egy hasonló hellyel ugyanabban a negyedben, egy nagy, de kicsit lepusztult lakással az Hortaleza utcában, ami a felújítás után egész jól nézett ki, ugyan nem eléggé ahhoz, hogy ne nyilalljon belém a szomorúság minden egyes alkalommal, hogy beléptem húgom lakásának ajtaján.

– Na odanézzenek, te vagy az, Álvaro! – nyitott anyám ajtót, halovány mosolyt villantva rám, és két nagy puszit nyomott az arcomra. – Tudtam én, hogy nem fogsz felhívni, mikor indulsz, hiába kértelek rá.

– De, anya, ha egyszer tudtad, hogy fel fog jönni – Clara megduzzadt ajakkal, még duzzadtabb bokával és rettenetesen dagadt lábbal tipegett elém, maga előtt tolvá hatalmas pocakját, és egy sarokba szorított katona vidámságával köszönt, aki megkönnyebbülten nyugtázza, hogy megérkezett az erősítés. – Álvaro ráadásul tudta, hogy fel fogod hívni Lisettét, hogy megkérdezd, hánykor jött el, úgyhogy...

– Már honnan tudhatta volna, kérdelem én.

– Onnan, hogy ismerlek, anya – még egyszer megpuszítottam, ő belém karolt, húgom pedig nevetett. – Mert ismerlek, mint a rossz pénzt.

– Akárhogy is, de nem értem, hogy miért esik olyan nehezedre felhívni anyádat, fiam...

Clara hangosan feltételezte, hogy mindenkinek jólesne egy kávé, és egyedül hagyott minket a nappaliban. Leültem anyám mellé a kanapéra, és meghatottan figyeltem a jelenetet, amit nem láttam gyerekkorom óta, ahogy anyám végignézi a postát a tőle megszokott elegáns szakértelemmel, a borítékok felnyitásához papírvágó kést használ, melyet előre kikészített az asztalra, és amely olyan tisztán metszi fel a leveleket, mint egy szike. Úgy láttam, jó formában van fizikailag, sokkal jobban, mint amit igyekszik elhíttetni. Törékeny megjelenése ellenére erős asszony volt, aki soha nem volt súlyosan beteg, és mindig rendkívül hamar felépült a könnyű bajokból. Mindannyian biztosak voltunk benne, hogy jól kiállja majd a csapást,

mégsem tudta száraz szemmel végigolvasni már a második részvétnyilváníást sem, és amikor az utolsóval is végzett, hátradőlt a kanapén, fejét a támlán nyugtatva elnémult egy időre, mintha ott sem lenne. Bejött Clara a kávéval, tekintete valahol félúton volt az aggodalom és a szánalom között. Anyám lassan magához tért.

– El sem tudjátok képzelni, mennyire várom, hogy már vége legyen ennek az egésznek.

– Dehogynem tudjuk, anya, dehogynem – feleltem látva arcán a fáradságot, amit magam is éreztem nem is olyan rég, a sürgető vágyat, hogy végre úgy emlékezhesek apámra, ahogy én akarok, formáságoktól és tárgyaktól, a szavak és szertartások jóindulatú komorságától mentesen.

Anyám megszorította a kezem, és bölintott, felsóhajtott, kihúzta magát, és aztán ügyet sem vetve a csésze kávéra, amit Clara eléje rakott, végigfuttatta az összes többi levelet, és megállt annál a borítéknál, melynek ragasztását én téptem fel az ujjammal.

– És ez mi? – kérdezte kezében a Caja Madrid bank fejlécével díszített borítékkal, amit én már olvastam.

– Ez a levél gyorspostával jött, valami bankártól, aki beszélni akar veled apa néhány befektetéséről, azt hiszem... Add csak ide, megnézem. – Újra átfutottam a szöveget, és összefoglaltam. – Azt mondja, hogy apa betett egy nagyobb összeget, itt nem írja, hogy mennyit, egy olyan alapba, mely után adókedvezmény jár. És azt kérdezi, hogy ki akarod-e venni a tőkét, vagy újra befekteted-e valami másba, ami szerinte természetesen sokkal előnyösebb, satöbbi. A többit el tudod képzelni.

– És hogy hívják?

– Ezt a bankárt? – Anyám bölintott. – Lássuk, R. Fernández Perea. Nem is tudom, lehet Ramón, Ricardo, Rafael.

– Nem ismerem.

– Vagy Roberto – vetette közbe Clara.

– Vagy Remigio – folytattam a sort, mire húgom elnevette magát, de anyám türelmetlen pillantása elvette a kedvét a további játéktól.

– Nem, nem ismerős nekem ez a név egyáltalán. És mit kellene tennem? Felhívni?

– Nézzük csak... – Megint a levélbe mélyedtem. – Azt mondja, hogy szívesen találkozna veled személyesen, de persze fel is hívhatod. Itt a száma.

– Szerintem fel kéne keresned – Clara anyámra nézett, aztán rám. – Mivel pénzről van szó, ez a legjobb megoldás, nem?

– De – mondtam különösebb érdeklődés nélkül. – Meglehet.

Anyám szép lassan elkortyolgatta a kávé, én meg megkérdeztem Clarától, hogy bírja magát, mire azt felelte, hogy rémesen, elege van a hasából, és alig várja, hogy megszüljön, és amikor már úgy nézett ki, hogy ennyire futotta ebből a témából, akkor anyám váratlanul visszatért az előzőre.

– Van egy kérdésem, Álvaro – kezdte. – A számlák, vagy hogy is hívják ezeket itt a levélben, apád nevén vannak vagy valamelyik cég nevén?

– Úgy néz ki, hogy apa nevén. Az ő neve az egyetlen, ami itt szerepel.

– Akkor te méész oda – jelentette ki. – Felhívod, egyeztetesz vele egy időpontot, és megtudsz mindent.

– Én? – próbáltam kibújni alóla. – De miért éppen én? Nem tudok én ezekről az ügyekről semmit, anyukám, menjen Rafa, ő ért a pénzhez.

– Rafa ért a cégcsoport pénzügyeihez, de apád soha nem keverte a folyószámlákat. A mi pénzünk ide, a cég pénze oda, mindig így mondta. Ezért a legjobb, ha te méész. Egyébként is a bátyáid mindig nagyon elfoglaltak. Neked semmibe sem kerül beugrani valamelyik reggel ebbe a bankba, és...

– De anya, én is dolgozom, ha nem tudnád!

– Ja persze, végül is, igen... De össze sem lehet hasonlítani. Nem is tanítasz mindennap.

– De... – Nemsokára, két héten belül megnyitom a kiállítást a fekete lyukakról, és mindennap el kell mennem a múzeumba, akartam mondani, de még időben elhallgattam. – Rendben.

Nem voltam hajlandó az erőmet vesztegetni egy újabb harcra, melyet éppoly felesleges lett volna megvívni, mint a többit, amit már elvesztettem, mikor azt igyekeztem megértetni szüleimmel és testvéreimmel, hogy az állam nem azért ad havi fizetést, hogy szabadságon legyek, ügyemnek amúgy sem használt egy cseppet sem, hogy tanácsadóként csatlakoztam egy újonnan megnyílt, interaktív természettudományi múzeum munkacsoportjához. Most már többet kerestem, mint Angélica, a Carrión család másik köztisztviselője, de ez az aprócska tény nemhogy nem emelte tekintélyemet, hanem véglegesen meggyőzte családomat arról, hogy szakmám valóban tartalmatlan ostobaság. Azt mondod, egy bank adott pénzt, hogy ezt megrendezték?, kérdezte anyám aznap, mikor eljött a múzeumba velem és Guille unokaöcsémrel, akinek a véleménye sokkal jobban érdekelt, mert akkoriban ő volt a legokosabb tízéves, akit ismertem. Milliókat, anya, milliókat adott, feleltem, ő meg felvonta a szemöldökét, hát interaktív játszótérnek néz ki, fiam, sommázta. Mert mit szeretnél? Hogy a falon

Newton arcképe lógjon, a tárlókban meg középkori ostromgépek makettjei díszeljenek?, kérdeztem, mire ő rávágta, hogy igen, akkor legalább múzeumnak nézne ki. Nem szóltunk egymáshoz, amíg Guille vissza nem futott hozzánk, ez elképesztő, Álvaro, mondta, baromi jó, imádom, de tényleg... Anyám leszidta az unokáját, amiért csúnyán beszélt, engem meg hazafelé azért, mert ostobaságokra pazarlom legendás értelmi képességeim.

– Akkor te elmész, és beszélsz ezzel az úrral, rendben? – ismételte meg az ajtóban, amikor már nem számítottam másra, csak két búcsúpuszira. – Igen, anya, elmegyek.

Ennyi történt csupán. Anyám nem a megfelelő fiát küldte el a bankba. És már soha semmi nem volt olyan, mint régen.